

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadónálban átvéve:
 Egész évre — 16 kor.
 Negyedévre — 4 c
 Kilyben házas korva:
 Egész évre — 20 kor.
 Negyedévre — 5 c
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre — 24 kor.
 Negyedévre — 6 c

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hét és
 ünnep utáni napok kivételével
 Szerkesztőség és kiadónál:
 Nagyvárad, Apáczna-utca 2.
 A szerkesztőség kizárólag visszafizetés
 vagy megfizetésére nem vállalkozik.
 Hirdetések és hirdetések a
 kiadónálban intézendők.
 Egy sor minden ára 3 fillér.

NAGYVÁRAD, márcz. 28.

Megint a sztrájk.

(—a.) Alig tavaszodott ki annyira, hogy az építő munkások kezükbe vehették a szerszámot, nyomban megkezdődött Nagy-Váradon a sztrájk mozgalom, a munka beszüntetés. Szigorú telünk volt, hosszú hónapokon át pihent a kenyeret kereső kéz és szerszám s mindjárt az első napokban megint letették azt a munkások.

S mintha valami ragadós nyavalya lenne ez a baj, követték az építő munkások példáját a többi iparosok. Egymásután, sőt egyszerre egy időben sztrájkoltak a szabók, lakatosok, pékek, borbélyok és — hogy teljes legyen a sor: a varróleányok is.

Közgazdasági állapotaink mizerábilisek. Egy héttel ezelőtt jelent meg a kereskedelmi és iparkamara tevékeny elnökének jelentése a múlt év közgazdasági állapotairól. Siralmas kép ez nagyon.

Két gyár — a Moskovits-féle vegyészeti és a Friss Zsigmond-féle szemfedőgyár — kivételével pangott minden ipari és kereskedelmi életünkben.

Ennek az érdekes, de szomorú jelentésnek befejező része így hangzik:

„Kereskedelmi és ipari forgalmunk — bár már az előző évi is rossz volt — általában véve visszaesést mutat s a teljes elernyedéstől a viszonylag elég jó termelési év mentette meg. Ezen jelenség azon-

ban, hogy kereskedelmünk és iparunk élete teljesen az évi termések jó, vagy rossz eredményétől függjön — a jövőnek is legvigasztalanabb képét tárja elénk... Természetes jelenség, hogy olyan országban, a melyben az őstermelés képezi az ország fejlődésének és vagyonosodásának alapját, a termelési viszonyok hullámzó befolyást gyakorolnak a kereskedelmi és ipari fejlődésre, bármilyen független és szilárd legyen azon ország kereskedelme és ipara, de hogy létezésük függjön a termelési viszonyoktól, ez tisztára az általános közgazdasági berendezkedések czélszerűtlen voltára vezethető vissza...

Az országos bajoknak a gyökerei a vidék — s az országos bajokat legelőbb is a vidék érzi meg. A közgazdasági bajok spórái rendszeresen a központból szállnak szét a vidék egészséges szerveire s a homlás hatásai elsősorban a vidéken észlelhetők... De panasolja el a vidék bár mily formában az ő látszólag kicsiny, de következményeiben nagy bajait, a vidék betegségeinek panaszhangja nem hangzik fel a központ tulzajos küzdelmeiben...

Hitelviszonyaink elképzelhetetlenül rosszszak. Városunkban és megyénkben indokolatlanul szaporodó pénzüintézetek fölfalják a népesség hitelképességét. A modern országok ereje vagyonában és hitelképességében rejlik. A vagyon: függetlenségét — feltett hitelképessége: erkölcsi erejét őrzi... Vegyük mindehhez csődeljárásunk türelhetlenségét és előttünk áll kereskedelmünk és iparunk jövőbeli fejlődése.

Ilyen kétségbeejtő viszonyok között,

a mikor a munkaadók ilyen bajban vannak, azt gondolná az ember, hogy örül rajta az a munkás, a ki foglalkozást kap és ime alig foglalják el helyüket az állványon vagy a műhelyben, már is ott hagyják azt és munka helyett a Rhédey-kertben gyüleseznek, míg otthon övéik a kenyeret várják.

Ugy látszik, hogy nemcsak a közgazdasági viszonyokban van itt a baj, hanem másutt is.

Évekkel ezelőtt, mikor még alig gondoltak mások a munkások bajaival, e sorok írója tanulmányt csinált e kérdésből és a munkás osztály barátai közé állott s erről nyílt vallomást tett. E tekintetben nem változott gondolkodásom és érzelmem, de azt tapasztalom — különösen újabban, hogy mind többen és többen akadnak könnyelmű emberek, kik nem tisztos munkából, hanem izgatásból és a munkások keservesen szerzett filléreiből élnek s ezek rendszeresen szitják az elégedetlenséget a munkások közt s munkaadók ellen izgatják őket.

Néhány hét előtt, mikor a téli hideg enyhülni kezdett s a napszamosok munkája is megkezdődött, a kenyérsztáznál figyelmeztettek egy erős, egészséges fiatal embert, hogy itt a munkaidő, miért nem megy dolgozni?

Az volt a válasz, hogy most legfeljebb nyolczvan krajczár a napszám, azért nem érdemes dolgozni.

Mikor pedig az új városház építésénél sztrájkoltak a köművesek, az egyik sztrájkoló azt mondotta, hogy azért is meg-

A „TISZÁNTÚL” TARCZÁJA.

Szomorú fűz.

Szomorú fűz gallya gyöngye,
 Odaborul a Kőrösre.
 Szőke Kőrös szerelmesen
 Csókolgatta,
 Pajkos kis lány letörte és
 Nekem adta.

Hát én most mit tegyek véle?
 Kiültessem kis cserépbé?
 Tudok banni kapott, lopott
 Vig virággal,
 De mit tegyek egy szomorú
 Fűzfaaggal?

Volna frissebb: elültetném,
 Ápolgatnám, öntözgetném,
 S ha megnőne, vénségemre
 Majd alatta
 Elmerengnék a kis lányról,
 A ki adta.

Volna nagyobb: a nevetem,
 Rávésném a szerelmemet
 S visszaadnám a kis lánynak,
 Hadd merengjen,
 Míg fölülte ifju évek
 Szárnya rebben.

Sem ez, sem az. En azt mondom:
 Azért vessz, hogy suhogjon.
 Próbál néha holmi szűnyog
 (Kétlábú is) bosszantgatni,
 Pompás lesz a vesszőcskével
 Közöttük majd szertecsapni!

Dr. Krüger Aladár.

A puszta humora.

Irta: R. Y.

Ebred a föld téli nyugalmaiból, eldobta fehérruháját; kezdi fölülteni a tavaszi pompát. Mindenütt nap-nap mosolyog, révy fakad és

madárszó hangzik. Vidámabb hangulat kel az emberszívben is: tavaszi kedv a téli borura.

S ott a természet ölen, kün a pusztán, hol a barna földből kenyeret varázsol a földművelő: kettős az öröm tavasznak ébredésén. Mert megjött az új reménység, az új munka ideje az egyhangú téli napok után. Vidám hangok kelnek a „csendlakta” tanyán. Asó, kapa, ekevas villan: munka gyönyörűl pír az arc; jön-megy, tesz vesz a napsugaras rónán a kül-ő-belső cselédség s nyilként röpdős a tréfaszó, az adomázás, a kötődés. A föld áldott ölen növekvő embernek, a szabad természet gyermekének játszi humora csapong. Rügyező bokrok közül ellessem azt s hozom friss tavaszi széllel a téli kedélyű városlakónak.

A kötődés célpontja az öreg Szalmás. Egy mesebeli cseléd, ki mint béres most tölti az 50 d k szolgálati évét az uraság iránt törhetlen hűségben, v-k engedelmisségben. Hetven év vihara és haladása nyomtalan röppent el a szive, a lelke fölött mely megmaradt alázatosnak, egyszerűnek, együgyűnek. Neki nem

Tisztelettel értesítjük a **butor-üzletünket** a. é. közönséget, miszerint deztük. — Dosan felszerelt raktáron tartunk **hálószoba-, ebédlő- és szalon berendezéseket, valamint Thonet-féle hajlított butorokat, agyszintén asztalos és kárpitos munkák előállítását a legújabb és a legizlésebb kialakítás mellett elvállalunk. — Ugyisint az esztergályos szakba vágó munkálatok a legelőbb árszámítás és a legelőbb kivitel mellett eszközöltek, valamint az e szakmába vágó munkák szintén raktáron is tartatnak.**

megnagyobbítva, a mai kor követelményeinek teljesen megfelelőleg, a legmodernebbül berendezéseket, valamint Thonet-féle legújabb és a legizlésebb kialakítás mellett elvállalunk. — Ugyisint az esztergályos szakba vágó munkálatok a legelőbb árszámítás és a legelőbb kivitel mellett eszközöltek, valamint az e szakmába vágó munkák szintén raktáron is tartatnak.

Lukács Antal és Társai.
 ELSŐ NAGYVÁRADI
 asztalos-társaság
 160 BUTORRAKTÁRA
 NAGYVÁRAD, Nagy-Teleky-utca.

érdemel óránként 16 krajczárt, ha felmegy az állványra.

Jóvalaló munkástól alig telik ki ilyesmi. Ez csak az izgatás következménye lehet. Jól tudom, hogy a közgazdasági viszonyokon kívül más bajok is vannak, de az utóbbi időben alkotott szociális törvények már sokat javítottak a helyzeten és hiszem, hogy a hivatott tényezők még sokat fognak lendíteni rajta, de félek tőle, hogy ezek a folytonos izgatások rontani fogják a helyzetet.

Akik igazi barátai a népnek, erre fordítsák figyelmüket.

Thaly Kálmán a pápáról.

Erdekesnek tartjuk szó szerint leközölni Thaly Kálmán, a protestáns történetíró tegnapi beszédjének egy részét, amelyben a pápának Magyarország iránt tanúsított áldozatkészségéről a következő szavakkal emlékezett meg:

Nem akarok a néppártnak hizelegni, de igazságot kell szolgáltatnom. Én vagy hatszor voltam Rómában és sohasem mulasztottam el fölkeresni a templomban XI. Ince pápának — Odescalchi herceg — sírját, és pedig hálából, mint magyar ember, mert neki a legnagyobb érdeme, hogy a törököt az országból, de főleg annak déli részéről, kiverték.

Mikor ugyanis az udvari kamara elnöke, Zinzendorf gróf és emberei milliókat sikkasztottak el és így üressé tették a kincstárt és I. Leopold nem volt képes a hadjáratot folytatni, ekkor XI. Ince pápa volt az, a ki 400.000 aranyat küldött oda, azt mondván: adom a pénzt, folytassák a harcot. Nem akart egyéb ellenértéket, mint azt, hogy az unokaöccse számára a Szerémségből kapjon valamit. Így jutottak az unokaöccsei a Szerémséghez, de utóbb a határőrvidék alkotása címén egy részt elvették tőlük.

Ismételtem, valahányszor Rómában vagyok, mindig elmegyek ennek a nagy embernek a sírjához. Ennek köszönhetjük a török kiűzését, de nem a németnek. Hasse ur és társai tudhatják ezt, de úgy látszik, nem akarják tudni. Mondom, ezzel a magunk erejével vertük ki a törököt. Mikor Ince pápa pénzzel

megindult a hadjárat, Aspemont lett a belgrádi parancsnok, a Rákóczi sógora és Bádeni Lajos Grabova és Nisig nyomult elő. Ennek jelentéseit megint magam olvastam Csáky gróf révai és Bottyán János esztergomi főkapitányokra vonatkozólag. Ezért adta Leopold császár Vak Bottyánnak a mai Terézia-renddel egyenértékű nagy aranyláncot az arczképével. Maga akasztotta a nyakára és Vak Bottyán kuruczvezér korában is mindig büszkén viselte ezt. Savoyai Eugén is ott harcolt akkor, mint fiatal ember. Bádeni Lajos és Savoyai Eugén között az a különbség, hogy Bádeni Lajos szerette a magyarokat, Savoyai Eugén pedig nem. De ha nem szerette is, mégis nemes gondolkodású és igazságos ember volt. Hiszen az eperjesi vértörvényszék, Karaffa vértörvényszékének megszüntetését is nagyrészt Bádeni Lajosnak köszönjük a ki, miután Karaffa még őt is meggyanúsította azzal, hogy Thökölyvel tart, megharagudott Karaffára, kinyitatta a törökök ajtait és kiszabadította a fogva tartottakat és elűzte Karaffát. Mikor azután a török ki volt szorítva az országból, mondom, Bádeni Lajos jelentése szerint is a magyarok segítségével, sőt Savoyai Eugén szerint is a magyarok segítségével, mert hisz ő maga írja a jelentést a zentai útközetről, ezírja, hogy a győzelmet a Csáki-huszároknak, Mihályi Páloknak, Deáknak köszönheti.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, márcz. 28.

Elnök: Apponyi Albert gróf.

Több kisebb jelentőségű iromány előterjesztése után

Maróthy László, a mentelmi bizottság előadója több mentelmi ügyet terjeszt be.

Elnök: Jelenti, hogy napirend előtti felszólalás nincs, következik az interpellációs könyvek felolvasása.

Deákovics Pál jegyző: Felolvassa az interpellációs könyvet, eszerint több interpelláció van bejegyezve, köztük Barta Odóné a miniszterelnökhez a horvát tüntetések ügyében.

Elnök: Az interpellációkra két órákor kerül a sor.

Nessi Pál: A napirendhez szól. A kérvényeket az interpellációk előtt kellene tárgyalni. Indítványt tesz erről.

Elnök: Indítványozza, hogy az interpellá-

ciókra egy órákor kerüljön sor és azután térjenek át a kérvények tárgyalására.

A Ház többsége elfogadja az elnök indítványát.

Elnök: Következik a napirend: névszerinti szavazás a belügyminiszternek Pichler interpellációjára adott válasz felett. Előbb az ülést felfüggeszti.

Szünet.

Szünet után

Elnök: Az »M.« betűnél elrendeli a szavazást.

Az Ház 85 szótöbbséggel tudomásul vette a választ.

Elnök: Amidőn a szavazás eredményét bejelenti, egy nyelvbottlást kell helyreigazítson. Egy órákor a kérvények tárgyalására fog áttérni a Ház, azután következnek az interpellációk. Most jön a napirend:

az ujonezjavaslatok

folytatólagos tárgyalása.

Polczner Jenő: Önálló független Magyarországot követel. Nem kell nekünk semmi közös ügy se külügyben, se kvótában. Ellecsége a közös hadseregnek és annak semmit meg nem szavaz. (Élénk helyeslés a szélsőbalon). Az az állam, melynek nincs önálló hadserege, mit sem ér.

Molnár Akos: Nem is állam az.

Madarász József: Csak gyarmat.

Polczner Jenő: Azt bizonyítja, hogy törvényeink szerint nekünk jogunk van magyar önálló hadseregre. Ennek jelvénye, címere nem a sárga-fekete, hanem a nemzeti színű és nyelve a magyar. (Ugy van! a szélsőbalon.) A 67. XII. t.-cz.-ből kifolyólag semmi sem gátolhatja ennek megvalósítását és végrehajtását. Jogunk van ahhoz, hogy ebből a hadseregből minden idegen dolog, melyet a hatalom becsesepesztett, kitöröltsék.

Kubik Béla: De minél előbb.

Polczner Jenő: Az uralkodónak nincs joga ahhoz, hogy a magyar hadseregben a magyar elem kiküszöbölésére törekedjék. Mért nem akad egy olyan miniszter, vagy titkos tanácsos, aki odamenne a királyhoz és megmondaná a nemzet akaratát.

Fejérváry Géza báró: Ott van gróf Zichy Jenő!

Kubik Béla: Az csak gimpli fogás.

Polczner Jenő: Határozati javaslatot nyújt be az iránt, hogy utasítsa a Ház a kormányt, hogy terjeszsen be törvényjavaslatot az iránt, hogy az olyan katonát, ki a közös hadseregben szolgált, honvédelmi miniszternek ne le-

ártott hetven éves civilizáció. Vagy talán a telefon és telegráfmentes pusztára nem is hat el a haladás sokat emlegetett erkölcsrontó ereje? Elég az hozzá, hogy öreg Szalmás látta a tanya urának bölcsőjét s a második generáció növést szemléli im a Kürtös pusztán. Az ő együgyűségéről szólnak e történetkék.

Egy ízben egy bárány volt az ő felügyeletére bízva, melyet igen nagyon szeretett s mely őt hűséges ebként mindenüvé követte. Mondogatta is váltig az öreg: »Inkább az édes apámat ölném meg mint azt a szelid kis jószágot.« Az uraságnak valahogy fülébe jutott ez a kijelentés s meg akarván tréfálni öreg Szalmást, kiadta neki a parancsot, hogy ölje meg a bárányt másnap korán reggel. Félkelvén az uraság, csodálkozva látja, hogy öreg Szalmás könyhullatva nyuzza kedvencz bárányát. Oda szól neki, kérdvén tőle; hogy tudta megölni, mikor azt bizonyította, hogy inkább az édes apját ölné meg, mint e bárányt. Búsán felelt az öreg: »Biz lsten aszondtam én kérem, de hát azt tetszett mondani, hogy öljem meg: oszt elvágta a nyakját.«

Szappanfőzés volt a tanyán. Előhívták öreg Szalmást, hogy rakja bele a maró szódát az üstbe a nagy fakanállal. Egy darabig csak rakosgatta a kanállal, de nagyon szaporátlanul ment; fogta magát, behányta kézzel; persze jól megmarta kezét. Elkáromkodta magát, de aztán nem törődött a fájdalommal, ment a dolga után. Félóra mulva megint hívták az

öreg, hogy vegye elő a kavarófát s kavarja a szappant. Kereste a kavarófát, de nem találta hamar, a szappan meg már majd forrni kezdett, belenyult hát az elébb megmarta kezével, hogy gyorsabban megkavarja. Persze ordítva húzta ki onnan menten. Az ordításra mindenki összecsendült. Kérdi tőle az urasszonya, hogy tudta a kezével kavarni, mikor ott a kavarófa. Az öreg pedig felelt: »Nohát kérem, nem tudtam én... no nem — no nem baj — —« S azzal elkullogott.

Bejött egyszer öreg Szalmás a városba. Megbízta: hozzon 20 krajczárért fehér czéznát és 20 krajczárért vaniliát. Hazajön s jelenti, hogy az egyiket elhozta, ideadták nagynehezen, de a másikat nem kapta meg. »Lehetetlen, — mondják neki — hogy a városban ne lenne vanília, talán nem jól kérte?« »Jól kértem én, kérem — felel ő — 20 krajczárért fehérceledé czéznát, 20 krajczárért familiát.«

Egyszer meg elküldték a drogériába, hogy hozzon egy forintért kinát. Elindul az öreg s mondogatja, forgatja magában egész uton Bihar-tól Nagyváradig a »drogéria« és »kina« szót, nehogy elfelejtse.

Addig-addig, hogy mire az üzletbe beállított, ilyen megrendelést tett: »Kérek egy forintért Kinából tragédiát.« Persze nem értik és tréfát üznek az öregből: »Nézze odaát, abban a nagy épületben (Szigligeti-színház) árulják a tragédiát, menjen oda.« Megvakarja az öreg a

fejét, mert neki nem azt a nagy épületet magyarázták; de csak megy s a jegyárutónál ismétli megrendelését: »Kérek egy forintért Kinából tragédiát.« Az veltatja egy darabig, aztán türelmetlenül mondja: »Menjen haza bácsi nyugodtan, otthon megtalálja a tragédiát; nem is kell Kinából hozni.« Erre már ki is fakadt az öreg: »No hát, az áldóját neki, miért küld a tekintetes ur, ha nem tudja biztosan, van-e ott hol tragédia!«

Volt öreg Szalmásnak egy régi rossz karabély, mit a nagyapja szerzett valahonnan, úgy maradt rá. A parasztleányok mindig kötődtek a fegyver miatt az öreggel. Azt mondták neki, nem hiszik, hogy örökségbe kapta. Faggatták, hogy hol szerezte s azzal gyanúsították, hogy csirizelte valahonnan. Az öreg végre kifogyott a türelemből s rájuk kiáltott: »Nem loptam én, ti gézengozok, hanem édes apám vette meg pisztoly korában.«

Aratás idején a falcba küldték öreg Szalmást, hogy hozzon tíz krajczárért élesztőt. Megtudta a gépész, hogy boltba megy az öreg, ő is adott neki 10 krajczárt, hogy hozzon neki dohányt. Motyog az öreg magában — miközben elindul — s nézegeti a két egyforma pénzdarabot: »No lám, hát oszt hogy tudjam én, hogy még az élesztőre és még a dohányra való?« Kis gondolkodás után az egyiket megharapja: »Igy ni, most már megismerem.«

a közbiztonság itt Váradon nem lett rosszabb, sőt kedvezőbb lett és így nem osztozhatik a fővárosi rendőrség véleményével.

A nagy tudással megírt előadást a hallgatóság lelkesen megélt. Az előadáshoz **Bilók** Zsigmond az egyet. tudós elnöke fűzte nagybecsű, nagy figyelemmel hallgatott megjegyzéseit. Ezután érdekes vita fejlődött ki, melyben először is **Gáli** Bálint érdekes megjegyzést tett a tárgyban, hogy az ügyészek mikor rendelkeznek kiegészítést. Maga is nehézséget lát abban, hogy a vádlott, ki egyszer a vizsgálóbíróhoz jutott, többé nem juthat a rendőrséghez. **Mihály** Adolf szintén találó megjegyzéseket fűzött az előadó statisztikai adataihoz. **Ember** Géza a vizsgálat és nyomozat egymással való érintkezésének módjára nézve nyújtott érdekes felvilágosítást. **Ferczel** Adolf dr. nem tartja lehetségesnek, hogy a vizsgálat alatt levő vádlott ismét a rendőrségnek adassék ki. **Kripka** Henrik dr. a védelem hatásköréről a nyomozat körében tett szakszerű megjegyzéseket. Kiváncsannak jelezve, hogy a védelemről már a nyomozat során gondoskodva legyen. Ezek után **Bilók** Zsigmond elnök buzdító szavakkal a gyűlést berekesztette, s **Gerő** Arminnak tartalmass felolvasásáért köszönetet mondott.

UJDONSAGOK.

Katholikus Szabad Liceum.

A sok mindenféle ismeret között, a mihez az embernek érteni kell és érteni akarna (vagy legalább úgy mutatja), a zene az, melyhez legfelületesebben és legtöbben értenek.

A zene nagy elterjedtsége és a róla való ismeretek alaposágának még nagyobb hiánya miatt kitűnő gondolat volt a Katholikus Szabad Liceum rendezőségétől, hogy az előadási sorozatokba évente fölvesz egy-egy zenei előadást, melyek megtartására a kitűnő zeneköltőt, dr. **Szemethy** Gézárt nyerték meg.

Tavalyi előadása rendkívüli sikert aratott; hasonló sikerre van kilátás az idei előadásnál is, melynek czíme:

A régi magyar egyházi énekek stíluserő összehangosításáról.

Az előadásról egyelőre csak annyit árulhatunk el, hogy éppen oly élvezetes, mint tanulmányos lesz. Sikerét még emelni fogja egy óriási, **százharminc** tagból (városunk legjobb dalárai és énekesnői) összeállított énekkar, mely az előadáshoz szükséges szemelvényeket és példákat fogja előadni dr. **Szemethy** személyes vezetésével.

Felkéri a rendezőség ez uton is a közönséget, sziveskedjék lehetőleg 11 órára pontosan a helyeket elfoglalni, nehogy a késői érkezés az előadásra zavarólag hasson.

Az előadás, épp úgy mint a többi, a főgimnázium dísztermében, d. e. 11 órakor tartatik meg.

Előfizetési felhívás.

Az új évnegyed küszöbén bizalommal fordulunk a nagyközönséghez, mindazokhoz, akik elveinket és irányunkat ismerik s méltányolják. Nehéz időkben becsülettel álltuk meg helyünket, s hiszszük, hogy a közönség bizalma nem fordul el tőlünk, hanem annál nagyobb mértékben mutatja irántunk ragaszkodását, minél nagyobb szükség van küzdeni a destruktív irány ellen.

Programmunkat ismeri a közönség. Célunk egy minden politikai párttól független kath. irányu lapot adni, mely Nagyvárad és Bihar megye érdekeit védve, e mellett hűtűkre legyen a főbb országos, kivált katolikus szempontból érdekes eseményeknek.

Budapesti tudósítónk azonnal és kimerítően értesít minden nagyobb fővárosi eseményről, országgyűlési tudósításaink nemcsak bőveket és hűek, hanem egy fél nappal megelőzik a budapesti lapokat.

A vidéki és országos eseményekről jól szervezett levelezői karunk értesít a megye minden pontjáról s az ország nagyobb városairól.

Kérjük t. olvasóinkat, hogy lapunkat pártolni, és ismerőseik körében terjeszteni sziveskedjenek, hogy a keresztény eszmék elterjedjenek a nép minden rétegében.

A »TISZANTUL« szerkesztősége és kiadóhivatala.

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:

Egész évre — — — — 16 kor.
Negyedévre — — — — 4 »

Helyben hához hordva:

Egész évre — — — — 20 kor.
Negyedévre — — — — 5 »

Vidékre postán szállítva:

Egész évre — — — — 24 kor.
Negyedévre — — — — 6 »

TAJÉKOZTATO.

Márcz. 29. Kath. Szabad Liceum előadása.

Április 1. Az orvosgyűlés gyűlése d. u. 5 órakor.

Ápril 5. A tisztviselők »Otthon«-ának közgyűlése d. u. 4 órakor.

Apr. 18. Kath. Szabad Liceum zárünnepélye.

* **Fekete vasárnap.** A Megváltó kinszenvedésének emléknapjai előtt elkészül az egyház a méltó emlékezésre. Ennek az előkészületnek a napja fekete vasárnap. A nagy hetet megelőző nyolcz nap beköszöntője. Az egyház készül és előkészíti hivatát a nagy tragédia emlékeztetésének megülésére. A templomokban megfosztják az oltárokat ékességeiktől, a feszületeket lepellel fődik be, a közelgő gyász jelétül.

* **Szigorlat.** **Knecht** János, a helybeli papnevelő intézet tanulmányi felügyelője a napokban szép sikerrel tette le a budapesti egyetemen a szigorlatot az alapvető- és ágazatos hittanból. Ez volt utolsó szigorlata s most már csak a doktori értekezés van hátra a hittudományi doktorátushoz. Gratulálunk egyházmegyénk e fiatal tagjának szép sikeréhez.

* **Az olaszhoz tartozó képviselőválasztók** figyelmébe. A nagyváros-olasz választók névjegyzékének kiigazításával megbízott küldöttségi elnök bejelentette, hogy nevezett városrésze 1904. évben érvényes képviselőválasztók névjegyzékének a kiigazítását az összeíró küldöttség 1903. évi április hó 6-án d. u. 3 órakor a régi városházán (Fő-utca városi adóhivatal) megkezdi és a kiigazítási munkát befejezéseig a délutáni órákban mindennap folytatni fogja. Erről a várad-olasz városrészes választópolgárait azzal értesitem, hogy az 1874. évi XXXIII. t. cz. 36. §-a értelmében az összeíró küldöttség előtt a fentebb jelzett idő alatt választói jogosultságuk igazolása végett személyesen megjelenhetnek. Nagyvárad, 1903. évi március hó 28-án. **Rimler** Károly, polgármester, a közp. választmány elnöke.

* **A műtárlatból.** Ma, vasárnap délután fél 6 órakor rendezi a műtárlat rendezősége első hangversenyét. E hangversenyre szóló jegyek a pénztárnál 1 koronáért kaphatók. A hangverseny egyik műsorszámát **M. Rédei** Szidi úrnő, a Szigligeti-színház primadonnája éneke fogja képezni, aki a Bajazzókból és Bob herczegből

fog néhány számot énekelni. Dr. **László** Béla esztétikus szabad előadást fog tartani e czímen: »Hogyan kell a képet nézni?« Igen vonzó programpontra fog képezni továbbá a műkedvelő zenekar fellépése, mely a magyar népdalok gyöngyét fogja előadni. A műkedvelő zenekarban közreműködnek: **Balogh** Károly, **Báthy** Zoltán, **Kiss** Sándor, **Kalmár** Illés, **Szilágyi** Béla, **Kotz** Jenő, **Aron** Géza, **Benkő** Imre, **Voszka** István, **Homonnai** Albert, **Klein** Emil, **Varga** Pál, **Kalbács** József és **Kovács** József. A hangverseny után a képtárlat megtekinthető, minden külön b lépti díj nélkül. Az állandó jegyek e hangversenyre is érvényesek. — **Olcsó jegyek a műtárlatra.** Ma, vasárnap délután 12 óráig a műtárlatba való belépti jegy 50 fillérbe kerül, de délután fél 2-ól 5 óráig csupán 30 fillér a belépti díj.

* **A kopt püspök távozása Magyarországról.** **Sedfaoni** Maximos miniai püspök (Közép Egyiptomból) és **Tonchi** József alexandriai vikárius, kik Nagyváradon is megfordultak, pénteken reggel négy napi Pécssett való tartózkodás után elhagyták Magyarországot és Zágrába utaztak. Pécssett is kitűnő fogadtatásban részesültek az apostoli eredetű kopt egyház képviselői s eltávozásukkor a pécsi papnevelő intézet növendékei szerenáddal s búcsúbeszédrel lepték meg őket. A kopt kath. egyházra igen nagy feladat vár a jövőben a majd 3 millió monofizita koptok megtérítése körül. Eddig 5 év alatt 15 ezren tértek meg.

* **Az újvárosi népkönyvtár megnyitása.** Az újvárosi népkönyvtár április hó 5-én, vasárnap d. e. 11 órakor nyílik meg a könyvtár, mely már a második Nagyváradon, az Őr-utcai új iskolaépületben van elhelyezve és már 700-nál több kötet könyv van benne, csinosan berendezve. A könyvtárat tudvaleg a Szigligeti-Társaság népkönyvtári bizottsága állította fel, a közönség- és földművelésügyi miniszterek és a könyvtárak és múzeumok országos tanácsa támogatásával. Azonkívül számos lelkes érdeklődő is sok művel gazdagította a könyvtárat. Az ellenőrzést egy újvárosi polgárok által álló bizottság eszközölte. A könyvek kétszer hetenként osztatnak ki, teljesen díjtalanul.

* **Athelyezések.** Az igazságügyminiszter **Fenyő** Sándor berettyónfalvai kir. járásbírósi irodatisztet és **Ginzery** Lajos nagyváradvárosi járásbírósi irnokot kölcsönösen áthelyezte.

* **Adóljajstromok közszemlén.** Nagyvárad összes városrészeire és a hegyre vonatkozó, s a kir. pénzügyigazgatóság érvényesítésével el látott 1903 évi házbéradó és házosztályadó kivétési lajstromok az 1883. évi XLIV. t. cz. 18. §-a értelmében f. é. márcz. 30. April. 6-ik napján át nyolcz napi közszemlén a városi adóhivatal az I-ő kerület (Olaszi) a 7-ik, — a II-ik kerület (Újváros és Kőlváros) a 2-ik és a III-ik kerület (Váralja, Velenceze, Csillagváros és a Hegy) a 4-ik számú szobájában azon figyelemzetéssel tétetnek ki, miszerint érdekelt adókötelesek a jelzett lajstromokban terhükre előírt adót ott megtekinthetik s az elleni netalán felszólamlásukat azon adózók, kik ezen adónemmel már előző években is megróva voltak, a lajstrom közszemlénre kitételének napját követő 15 nap alatt, azok pedig, kik ezzel a folyó évben először rovtattak meg, ezen adójuknak adókönyvecskéjükbe történt bejegyzését követő 15 nap alatt a kir. pénzügyigazgatósághoz írásban benyújthatják. A később benyújtott felebezés érdemi tárgyalás alá nem fog vétetni. Nagyvárad, 1903. évi márczius hó 29. **Városi adóhivatal.**

* **Felhívás az iparos polgárokhoz.** A m. kir. technológiai Múzeum által Nagyváradon ápril hó 20-ik napján megkezdődő electrotechnikai előadások és gyakorlatokon részt venni óhajtó szakiparos polgárok, úgy az electrotechnikai bevezetéseket megösmerni s azok kezelését elsajátítani akaró más foglalkozású polgárok felkértnek, hogy a tanfolya-

mon való részvétőket az ipartestület hivatalában április hó 1-ig bejelenteni sziveskedjenek. Nagyváradi, 1903. márczius hó 27-én. Bertsey György, ipart. elnök.

* Az ipariskola igazgatója Debreczenben, Szűcs László, a nagyváradi ipariskola igazgatója tanonciskolai országos szakrajzfelügyelő Debreczenben időzik az ottani iparostanoncziskola meglátogatása céljából. Szűcs egyúttal szabad előadást is fog tartani ma, vasárnap a szakirányu modern szakoktatásról saját rajzgyűjteményei és külföldi tanulmányutján szerzett tapasztalatai alapján.

* Ki akar választó lenni? Az országgyűlési képviselő választók névjegyzékének összeállítására mindegyik városrészbe ki lettek már küldve az összeíró küldöttségek. Azért tudomására hozzuk polgártársainknak, hogy mindenki nézze meg, hogy be van-e véve a választási lajstromba s ha véletlenül nincs, úgy rögtön vétesse fel magát. Az összeírások a városházán lesznek.

Tájékoztásul itt közöljük, hogy a diplomás emberek kivül kik bírnak választói jogosultsággal:

Kiknek oly házuk van, mely három lakrészt foglal magában, vagy háza után 31 korona egyenes állami adót fizet;
kiknek annyi földjük van, mely 32 korona tiszta jövedelem után van földadóval, vagyis 7 korona egyenes állami adóval megtervez;

kik, mint kereskedők, gyárosok, iparosok legalább 21 korona jövedelmi adót fizetnek;
kik, mint magán alkalmazottak 1400 korona, mint köztisztviselők 1000 korona évi állandó fizetés után vannak megadóztatva.

* Eljegyzés. Dr. Kripka Henrik ügyvéd eljegyezte Fried Adolf szikszói nagykereskedő s bankigazgató húgát, Jankát.

* Osztálysorsjáték. Az osztálysorsjáték tegnapi húzásánál a következő nagyobb nyerevényeket sorsolták ki:

200.000 koronát nyert: 28032.
20.000 koronát nyert: 101796.
5000 koronát nyertek: 12927 74060.
2000 koronát nyertek: 794 2222 9118
13286 23913 28668 28668 29338 31593 44220
4440 48361 52352 74412 77522 79485 83091
84268 94907 97016 101896 105894 108372
109905.
1000 koronát nyertek: 875 2590 2936
7462 9617 11564 13290 13817 17747 19913
20923 22362 23934 29666 30288 30977 40070
42582 51089 51472 56745 56978 51874 53021
57130 60147 62375 62445 65578 71545 71629
71870 72742 76873 87617 80391 81030 81120
83655 38098 84994 91370 96590 104532
105403.

500 koronát nyertek: 2272 3395 3790
4421 7192 7845 12194 14623 14959 15343
16491 17743 18284 18595 19016 20357 23550
24080 26367 27290 28010 29789 31967 32608
32765 33298 33493 35313 37496 37778 43381
45054 46289 46295 48826 49531 54319 56228
58505 58846 60256 61385 63206 68535 69258
69783 70150 70248 70681 72225 72365 74144
76512 78391 78481 79772 80269 82198 84883
84806 85421 87413 87580 88083 88215 89000
93313 94152 94179 94594 95449 103070
103776 104998 105964 106678 106751 107023
108274.

A többi kihuzott számok 200 koronát nyertek.

* Halálozás. Ullmann Sándor nagyváradi nagykereskedő ifju neje tegnap rövid súlyos szenvedés után elhunyt.

x Mindenki tudja, hogy a Mauthner-féle impregnált takarmányrépamag a legnagyobb termést adja, hogy konyhakerti magvaiból a legjobb főzelék és zöldség terem és hogy virágmagvaiból fakad a legszebb virág. Szóval a Mauthner-féle magvak a legjobbak, készletei a legnagyobbak és árai igen olcsók. 158

Tavaszi újdonságok megérkeztek

Roth M. utóda

kalap és uri divat üzletébe.

Férfi, női, gyermek czipők, férfi és fiu kalapok nagy választékban.

Színes és fehér ingekben nagy raktár és méret után is készíthetők. 192.

EGYESÜLETEK.

Az orvos-egylet gyűlése.

A Biharmegyei Orvos-Gyógyszerész- és Természettudományi egylet folyó évi április hó 1-én délután 5 órakor a bábaképző-intézet tantermében szakülést tart, melyre a t. egyleti tagokat ezennel meghívom.

Kelt Nagyváradon, 1903-ik évi márczius hó 26-án.

Dr. Edelmann Menyhért,
egyleti titkár.

Borbélyok egylete. A borbélyok egylete ideiglenesen majus elsőig a Kék Macska külön e célra átengedett termében van. Beiratkozói lehet vasárnap d. u. 4 órától 7-ig és köznapokon hétfőn és szerdán este 8 órától fél 10 óráig. Ma este 7 órakor tartják meg az első választmányi ülést.

Igazságszolgáltatás.

Ítélet a körös-utcai verekedés ügyében.

— Esküdtzéki tárgyalás. —

A napok óta huzódó esküdtzéki tárgyaláson tegnap hozott ítéletet az esküdtbíró Mészáros József és társai fölött, akik a nagy erjű Kis Mihályt a fűzesi fatelepen a múlt év szeptemberében holtra verték.

A többször elhalasztott tárgyalást tegnap délelőtt folytatta az esküdtbíró.

Délután a perbeszédre került a sor. Korn Lajos ügyész halált okozó testisértés büntetével vádolja Mészáros Józsefet Bocsák Szilágyi Károlyt, Daróczi Jánost és B. Szilágyi Károlynét.

Mészáros védelmére Poyndár Szevér a jogos védelmet és a beszámíthatatlanságot hozza érvül.

Thury K. dr. és Kabos Béla dr. pedig védetteiket csak mint a verekedés részeseit a beszámíthatatlanság alapján felmenteni kéri.

A védbeszéd után Nagy Ferencz elnök a bonyodalmas és számos kérdések megvilágítására részletes, kimerítő fejtegetéssel foglalta össze a tárgyalás tényeit.

Este 7 órakor vonultak vissza az esküdték, hogy ítéletet hozzanak a vádlottak bűnössége fölött. Hosszas tanácskozás után csupán Mészáros Józsefet mondták bűnösnek a halált

okozó súlyos testi sértésben, de a számos enyhítő körülmények figyelembe vételével a törvényszék büntető tanácsa enyhe büntetést szabott reá.

2 évi börtönrre ítelték a 4 havi vizsgálati fogság beszámításával.

Az ügyész felebbezett szigorításért.

Elhalasztott esküdtzéki tárgyalás.

Tegnapra volt kitézve az esküdtzéki tárgyalás Popa György rablás büntetésében. De a folyamatban lévő esküdtzéki tárgyalás miatt csupán az esküdtbíró alakitották meg, mely ez ügyben ítélkezni fog.

Esküdtéktől kisorsoltattak:

Nánási Imre, Forster Sándor, Tóth Zsigmond, Balassa István, Szemes Imre, Dr. Blantz Manó, Takács Ferencz, Nadányi Jenő, Kálmán Sándor Hovassi Zsigmond, Nagy Sándor, Berger Arnold.

Pótesküdték: Lukács Antal, Hillinger Lipót.

Ez esküdték kisorsolása után a tárgyalást mára halasztották.

IPARÜGYEK.

Előjárósági ülés.

A nagyváradi ipartestület előjáróságának márczius hó 26-án tartott rendes havi ülésén megjelentek: Bertsey György elnök, Ováry Lajos alelnök, Badar Béni, Bodnár János, Ehrlich Mór, Fodor Lajos, Gödény Sándor, Grünberger Adolf, Kadlecsik Samu, Miliák József, Molnár János, Oláh M. Lajos, Puskás Lajos, Sinka László, Stágl Kálmán, Tátray Sándor, Urán Mihály, Vlád Agoston, előjárók, Palonkay Gyula, Spetkó József, póttagok, ifj. Cser János számvevő, Iványi István pénztárnok, Jankovich János a testületi főjegyző.

A február havi ülés jegyzőkönyvének jóváhagyása után az elnöki jelentés vétetett tudomásul, melyben felsorolva lettek, a lópatkolási tanfolyam befejezése, jutalmak kiosztása és az oklevelek kiadása, a megtartott szabó szabászati tanfolyam sikeres bevégezése, a szabó kisiparosok és segéd munkások bérmozgalmainak lefolyása, valamint az electrotechnikai előadások és gyakorlatoknak a kir. technológiai muzeum igazgatósága által küldött Mezey Bertalan szaktanár által április hó 20-án kezdődő és május hó 15-én végződő időközben leendő megtartása.

A számvevők által megvizsgált és helyesnek talált február havi pénztári számadások bevétele 2818 korona 21 fillért, január havi maradvánnyal 836 korona 71 fillérrel 3654 kor. 92 fillért, a kiadások 2872 korona 70 fillért, a pénztári maradvány 780 korona és 22 fillért tüntetett ki.

A tanonczmunka kiállítás ez év június hó végén leendő megtartása iránti intézkedések foganatba vétele elhatározott.

Az elaggott iparosok menházának alapjára a László király szabadkőmives páholy 200 korona, a biharmegyei kereskedelmi bank 50 korona, a biharmegyei takarékpénztár 60 korona, a gazdasági és iparbank 40 korona, a szives adományokért köszönet szavaztatott.

Egy munkaképtelen beteg iparosnak 10 korona segély, egy másiknak 10 korona havi segély lett ez év végeig megszavazva, 16 rendű számlára 462 korona 95 fillér kiutatott.

A legjobb gyártmány

Rössler és Jauernig Ausztria, Seidl- és Neumann-féle

kerékpárok

vannak állandóan dús raktáron.

Becses pártfogást kérve, vagyok kiváló tisztelettel

207.

Özv. Jungling Józsefné.

Özv. JÜNGLING JÓZSEFNÉ

állandó nagy raktára

varrógép, kerékpár, alkatrész- és felszerelésekben

NAGYVÁRAD, Fő-utca (Bazár-épület).

Nagy választék acetylén lámpa, lég-tömítő és gummiköpenyben s.b. Szakszerűen berendezett NAGY JAVÍTÓ MŰHELY. — Emalírozás, nickelezés és bármiféle javítások pontosan és jutányosan eszközöltenek.

Carbit napi árban!

SZINHÁZ.

HETI MŰSOR.

Vasárnap: d. u. Csepürágók, este: Náni (Blaha Lujza vendégszínház.)

Hétfő: Tolonc (Blaha Lujza vendégszínház.)

Kedd: Bor (Blaha Lujza vendégszínház.)

Szerda: Uff király.

Csütörtök: Koldusdiák.

Péntek: Lotti ezredesei.

Szombat: Virág Lidi (Pintér Imre darabja, a Pintér pár búcsuzása.)

Vasárnap délután: New-York szépe, este: Virág Lidi.

Felhő Klári.

— Blaha Lujza felléptével. —

Régen ünnepezt népszimű volt, ma már csak egy érdekes emlék a multak izléséről.

Naivak nem lehetünk annyira, hogy a darabon magán teljes szellemi élvezetet találjunk; a mi élvezetben volt részünk, az *Blaha Lujza* érdeme.

A magyar nemzet csalogánya, mint az igazi csalogány, még a százados erdőt is élettel dalolja tele s ifjúságra ébreszti; Felhő Klári egy már idejét multa izlés terméke, de *Blaha Lujza* művészete közel hozta hozzánk s megkedveltette velünk. Csattogó dalai, az a *szom* művészet, a hogy e dalokat előadja, elbűvölték a közönség, mely ez alkalomra zsufozásig megtöltötte a házat és szünni nem akaró, speciális nagyváradi módon lelkes tapsokkal és éljenekkel adott kifejezést elismerésnek.

Partnere, *Pintér*, a milyen pompás parasztleány volt, oly kevésbé pompásan énekelt. Meglepően sikerült némelyik szomorú nótában a félrecsuszott hangok végtelen sorába egy-egy jó hangot is csempésznie. Az I. felvonásban azonban a vendégművésznővel énekelt duettje, gyorsabb menetű lévén, egészen sikerült.

Kittinő parasztlak volt *Peterdy* Sándor, a csábító menyecskét pedig *P. Szép* Olga játszotta mély igazsággal. A többiek is igyekeztek az ünnepezt vendégművésznő sikeréhez minél többel, *Bérczi* még kuplékkal is, hozzájárulni.

Csepürágók. Ma délután a *Csepürágók*-at Cannee gyönyörű muzsikájú operettjét játsszák a színházban. Bizonyos, hogy a kivételesen népszerű operett nagy délutáni házat fog csinálni.

Amon Margit búcsuzik. Színházunknak ünnepezt operett-primadonnája, *Amon Margit* pénteken búcsuzik a közönségtől. Visszalép a világot jelentő deszkákról, a hol annyi dicsőséget aratott, a hol ő is egészen külön világot alakított magának: a dicsőség világát. A közönség igaz sajnálattal vette tudomásul a bájos primadonnának immár megmásíthatlan szándékát; művészete most van emelkedőben, úgy hogy igazi veszteség távozása a közönségre is, a művészetre is. Az eddigi művelzetet meghálálni és a távozás fölötti fájdalmat kifejezni kívánja Nagyvárad előkelő társadalmával a lelkes ovációval, melyet a búcsuzó primadonnának szombaton rendezni kíván. Búcsufellépésétől a művésznő egyik legjobb szerepét, *Lotti*t választotta.

Blaha Lujza. Örömhirt mondunk a színházi közönségnek. *Blaha Lujza* megtoldotta vendégszereplését egy estével s kedden este *Gárdonyi Géza* darabjában a *Bor*-ban fog föl-

lépni s e föllépéssel vesz búcsut Nagyváradtól. Mikor a Nemzeti Színház megtisztelte magát s a legelső magyar színészt méltó helyére, a Nemzeti Színházba vitte, ebben a darabban lépett föl s aratott csak az ő tehetségének kijáró nagy sikert. Ma, vasárnap este *Follinus* kedves népsziműjében, az ő híres szerepében Náni-ban lép föl a nagyszony, holnap, hétfőn pedig a Tolonc-ban játszik.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 191.

Bérlet — sz.

Ma vasárnap, 1903. március 29-én:

Délután 3 órakor félhelyárakkal:

Csepürágók.

Operette.

Este 7^{1/2} órakor felemelt helyárakkal:

S. Blaha Luiza urnőnek,

a budapesti Nemzeti Színház kiváló művésznőjének harmadik vendégfelléptével.

Náni.

Népszimű.

SZEMÉLYEK:

Kreutzer	— — — —	Szathmáry Arpád
Náni	— — — —	S. Blaha L.
Szepe	— — — —	Bérczi Gyula
Molnárné	— — — —	Benkő Jolán
József	— — — —	Pintér Imre
Bódi	— — — —	Heltai Jenő
Szilárd	— — — —	Bognár J.
Róza, leánya	— — — —	H. Novák Irén
Lupi	— — — —	Peterdy Sándor
Sándor	— — — —	Tóth Elek
János	— — — —	Vank István

Mérsékleten felemelt helyárakkal.

A holnapi előadásra jegyek már d. u. 3 órától előre válthatók.

Jegyek előre válthatók színház jobb oldalán, a bérházzal szemben, d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás 7 órakor

Kezdeté fél 8 órakor, vége 10 órakor.

Holnap hétfőn, március 30-án:

S. Blaha Luiza urnőnek,

a budapesti Nemzeti Színház kiváló művésznőjének vendégfelléptével:

Tolonc.

Népszimű.

NYILTÉR.

Országh Sándor

zongoragyára

R.-Palota. (Budapest mellett).

Alapított 1861-ben.

121

Ajánlja a mai kor igényeinek mindenben megfelelő

új orgonáit.

Elvállal javításokat a legjutányosabb árak mellett.

➡ Kisebb orgonák raktáron! ➡

121 Árjegyzéket kívánatra küldök.

Szabott árak!

China-ezüst
gyári raktár

Nagyvárad, Bémer-tér.

Ajánlja a most érkezett, 1903. évi mintákban dusan felszerelt raktárt, u. m. étszerek, asztalterítékek gyertya- és karos gyertyatartók, tálcák, asztal- és gyümölcsállványok, dísztárgyak művészes kivitelben. Nászajándékok, verseny és jubileumra alkalmi tárgyak stb. Vendéglő-, szálloda- és kávéházberendezések a legszolidabb kivitelben.

Angol és francia china-ezüst GYÜRÜK egyedüli elárúsítója Bihar-, Hajdumegye és Erdély részére nagyban és kicsinyben.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Már mindenki tudja,
hogy a LEGJOBB
beszélőgépek csakis

Ifj. Sonnenfeld József

üzégnél kaphatók

Nagyvárad, Kossuth Lajos-utca 1. szám.

Előnyös részletfizetési feltételek! 208

Ujdonság! Kemény öntésű hengerek, melyeknek tartóssága felülmúlhatatlan, továbbá EREDETI AMERIKAI FELVÉTELEK!

! Bármelyik kívánt ének vagy zenedarab kapható!

Olcsó ezüst-bevásárlás!!

119

A m. kir. fémjelző hivatal által fémjelzett 13 próbás ezüst evőkészletek 5^{1/2} gyertyatartók és girandolok 6^{1/2} krajczár grammja

DEUTSCH SIMON
ékszerésznél

Nagyvárad, Bémer-tér.

Minden takarékos háziasszony győződjék meg az alábbi jelzett

kávé-fajok

kiváló minőségéről.

Finom cuba kávé kilója	1 frt 60 kr.
Legf. ceylon cuba	2 frt — kr.
Legf. extra cuba	2 frt 40 kr.

Minden kiló kávéhoz 1 kiló cukor ajándékul! 197

KÁVÉK pörköltve, naponta friss.

Csokoládé, finom, kilója: 1 frt 20 kr.

Legszebb faj

csemege-szőlő és legnemesebb fajalmák.

Finom petroleum. literje	13 kr.
Salon " legfin. lit.	16 „

MERTZ NÁNDOR utóda cégénél
NAGYVÁRAD, Körözs-utca. — Telefon: 448.

Szabászati tanfolyam

Tisztelettel értesitem az intelligens hölgyközönséget, hogy hatóságilag engedélyeztettem

szabászati és varró tanintézetet

nyitottam intelligens hölgyek részére.

Szabni, rajzolni, ruhát és fehérneműt varrni alaposan tanítok.

Mindenki varrhat magának.

Angol, francia ruhák, kosztümök, blousok és gyermek ruhák legelegánsabb kivitelben készíttetnek. Szíves pártfogást kér

özv. Eszéky Gyuláné.

186. Lukács György-utca (Kőfaragó) 28. sz.

TAVIRATOK

A képviselőházból.

Budapest, márcz. 28. (Saj. tud. táv.) Szünet után a kérvényekre és interpellációkra került a sor.

Bartha Ödön a horvát zavargások ügyében interpellál. Értesülései szerint Bécsből szitják e zavargást az állam integritása ellen.

Szigoru megtorlását kéri a történeteknek.

Szell Kálmán ideiglenes válaszában elítéli a zavargókat s igéri, hogy ha a vizsgálat bebizonyítaná, hogy az állam ellen irányulnak e tüntetések, szigorú megtorlást fog követelni. Egyébként kijelenti, hogy nem nagy fontosságot tulajdonít a zavargásnak, hiszen a levegőben van a tüntetés, itt Budapesten is zavarog az ifjuság.

Többen az ellenzékről: Nem igaz, itt a rendőrség zavarog!

Bartha nem veszi tudomásul a miniszterelnök válaszát.

Leégett gyár.

Budapest, márcz. 28. (Saj. tud. táv.) Krausz Gyula gr. Haller-utcai vattagyára délután kigyuladt és porig égett. A kivonult tűzörség lokalizálta a pusztító tüzvészit.

Vonatösszeütközés Pozsonyban.

Pozsony, márczius 28. F. hó 27-én Pozsony állomáson egy tehervonat tolatása alkalmával a tolató mozdony a tehervonat egy részével összeütközött s ez alkalommal egy fűtő és egy kocsi toló megsérült. A baleset jelentéktelensége kitűnik abból is, hogy az ez által a járművekben okozott kár mindössze 9000 koronát tesz ki. (M. T. I.)

Tüntetések.

Budapest, márcz. 28. (Saj. tud. táv.) Az egyetemi ifjuság ma este 6 órakor a technika kertjében gyülekezett. Az ezrekre menő tömeg lampionokkal a Kossuth-nótát, Szózatot énekelve a függetlenségi párt helyiség elé vonult. Itt Hoffmann Ottó beszélt az ifjuság nevében.

Beszédét azzal végezte, hogy addig éljenek a 48-as képviselők, míg hűen harcolnak a kitűzött célért.

Kossuth Ferencz válaszolt az ifjuság szónokának. A nagy idők ifjuságára emlékezteti ez a lelkes tüntetés a hatalom önkénykedése ellen. Ha az ifjuság azt kívánja, hogy addig éljenek, míg a céljukhoz hűek maradnak, akkor örökké kellene élniök, mert ők fel nem adják a harcot.

Ezután még Thaly Kálmán és Lengyel Zoltán képviselők beszéltek az ifjusághoz.

A 48-as pártkör elől a Magyarország szerkesztősége elé vonult az ifjuság. Itt Melcha Tibor beszélt, mire Bartha Miklós lelkesítő, tartalmas beszédben válaszolt.

Budapest, márcz. 28. (Saj. tud. táv.) Az egyetemi ifjuság szerdán küldi el választott köveit Apponyi Albert grófhhoz, hogy átadják neki az ifjuság tiltakozó feliratát. Este ismét nagy tüntető körmenet rendeznek, ezután nagy szabadság lakoma.

A német császárné balesete.

Berlin, márczius 28. A Nationalzeitung-értesülése szerint a császárné kezelőorvosai azt hiszik, hogy a császárné sérülése körülbelül, tíz nap alatt meggyógyul és semmiféle működési zavart nem fog okozni. A császárné állapota tegnap este a körülményekhez képest teljesen kielégítő volt. Az alsó karcsont törése ézovetlen a kézcsukló felett van. A törés egyszerű természetű és minden komplikáció nélkül való. A császárné, amikor a nyeregről lecsuszott, balkarjával a földre akart támaszkodni, de karja megcsuklott és így történt a sérülés. A Lokalanzeiger szerint a császárné, sebet a baleset színhelyén a császár felügyelete alatt ideiglenesen bekötötte, aztal kocsit hozattak a grunewaldi vadászkastélyból és idevitték a császárnét. A kastélyban Hilbert főorvos, továbbá Leuthold és Zunker vezértörzsvorvosok újra bekötötték a sebet

mire a császár Berlinbe lovagolt, a császárné pedig kocsin szintén odahajtatott. A kocsi későn délután érkezett a kastélyba, ahol sok fedelmi személy jelent meg, hogy tudakozódjék a császárné állapota felől. A látogatók mind megnyugtató válaszokat kaptak. A reggeli lapok azt a verzőt közlik, hogy a császárné lova megbottlott egy gyökérbén, másik verzió szerint a ló megijedt egy őztől, amely előtte átugrott egy ösvényen. (M. T. I.)

Nagy-Bécs.

Bécs, márczius 28. (Saját tud. táv.) A lapok jelentik: Floritzdorfnak és a körülötte lévő községeknek Bécscsel való egyesítése tárgyában a tegnapi tanácskozáson a kormány képviselője kijelentette, hogy a kormány egyetlen egyet sem hajlandó teljesíteni azok közül a feltételek közül, amelyeket Bécs városa szabott. Minthogy ilyen körülmények között a tárgyalás folytatására gondolni sem lehetett, a község képviselői elhagyták a termet.

Az orosz nagykövet a szultánnál.

Konstantinápoly, márcz. 27. Szinovej orosz nagykövet kihallgatáson volt a szultánnál. A szultán kijelentette ez alkalommal, hogy a két hatalmasság reformjavaslatainak végrehajtása folyamatban van és hogy a reformjavaslatokat teljesen végre fogják hajtani. (M. T. I.)

A zágrábi tüntetések.

Zágráb, márcz. 28. A budapesti lapok jelentéseivel ellentétben az utóbbi napokban csak olyan jelentéktelen tüntetések voltak, hogy még az idevaló ellenzéki lapok sem vettek róluk tudomást. Tegnap este már nagyobb arányu volt a tüntetés. A tüntetők bevették az államvasut pályaudvarának, a postaépületnek, az országos nyomdának és az orfeumnak néhány ablakát és azt kiáltották: Le a magyar államvasutal! Eljen a horvát hadsereg! A minikor a tüntetők az utcai gázlámpákat eloltogatni kezdték, katonai segítséget rekviráltak. A tüntetők kövekkel dobáltak meg a katonaságot. A tömeg szétkergetése közben egy fiatal emberen egy szurony könnyű sebet ejtett. Tíz óra után a város megint egészen nyugodt volt. (M. T. I.)

Zágráb, márcz. 28. Az Agramer Zeitung jelenti: Az utóbbi napokban sokat beszéltek arról, hogy a magyar királyi államvasutak üzletvezetőségének új épületén kizárólag magyar nyelvű feliratokat alkalmaztak és hogy részben ezek a feliratok adtak okot a legutóbbi tüntetésekre. Egyelőre csak annak a konstataálására szorítkozunk, hogy a kizárólag magyar nyelvű feliratok alkalmazása egy félreértett rendeletre történt és hogy a magyar királyi államvasutak igazgatósága már intézkedett, hogy e feliratok helyet a törvényeknek megfelelő feliratok alkalmaztassanak. (M. T. I.)

A Filippini-szigetéről.

Manilla, márczius 27. Két amerikai lövész-század megtámadott 200 fölkelőt és teljesen megverte őket. Az amerikaiaknak három halottjuk és egy sebesültjük, a felkelőknek 45 halottjuk volt. (M. T. I.)

A porta Eszád basa tulkapásairól.

Konstantinápoly, márcz. 28. Eszád basának a kszélák ellen elkövetett tulkapásai

tárgyában a porta a hozzáintézett előterjesztésekre azt válaszolta, hogy a panaszok túlzottak, de azért a porta megfelelő rendeletet bocsátott ki. Karbinciben (üszköbi vilajet) a török katonaság összeütközött egy bandával. Az utóbbiból nyolcz ember esett el. A demir-hiszári kerületben (szereszi vilajet) szintén volt összeütközés, amelyről azonban részletes tudósítás még nem jött. Males-Planina vidékén is felbukkant egy banda. A hatóság katonaságot küldött oda. Prisztinában (üszköbi vilajet) albányülés volt. A párisi Tempsnak az a jelentése, hogy Hafuz basa üszköbi vilit az albánok megsebesítették, nem felel meg a valóságnak. Hafuz basának tudgyuladása volt, de már gyógyulófélben van. (M. T. I.)

REGÉNY-CSARNOK.

Tüzzel-vassal.

Irtá: Sienkiewicz Henrik. 220

— Mikorra hívod össze a tanácskozást hetman? kérdezte Kisiel, hogy a beszélgetést más mederbe terelje.

Chmielnickij kihívóan felelt.

— Holnap tárgyalhatunk és ítélkezhetünk, ma ptyókos vagyok. Mit fecsegsz itt nekem a tanácskozásról? Hagyj engem békén inni. Én már torkig vagyok az effélekkel! Legyen hát háboru!

Az öklével dörömbölt az asztalon úgy, hogy a poharak és a tálak szinte táncot jártak rajta.

— Négy hét alatt felfordítom a világot, le-gázolok be... neteket és eladlak a török szultánnak. A király azért király, hogy ránczbaszedje a nemességet, a hercegeket és a huzárokat. Ha herceg is, üttesse le a fejét, — ha kozák akkor is. Ti a svédokkal fenyegetődtök, de engem azokkal se ijesztenek meg. Tuhaj bég jó pajtásom, testi-lelki barátom, az egyetlen igaz ember a világon, ő minden percében a segítségemre jön és úgy tesz, amint én akarom.

Chmielnickij az ittas emberek módjára el-érzékegyedt, a hangja remegett a megindulástól és könnyezett, amint Tuhaj bégről szó-lott.

— Azt akarják, hogy a törökök és tatárok ellen huzzak kardot? Abból ugyan semmi sem lesz! Ellenetek azonban szívesen megyek a jó barátaimmal! Már szétküldtem a futárokat, hogy a kozákok tartsák indulásra készen a lo-vaikat, de kocsi és ágyut ne hozzanak maguk-kal, azt majd találunk a lengyeleknél. Ha vala-melyik kocsihoz, kivágatom a gégejét. Én ma-gam se viszek, csak legfeljebb kocsiszerszámot és abrakos zsákokat, így megyek a Visztulához és azt kiáltom: Legyetek csendben és hallgassatok, lengyelek! Es ha a Visztula tulsó partján fog-tok kiabálni ott is meg foglak találni benneteket! Megelégetem már az uraságotok és a dragonyo-saitokat, ti átkozott férgek, akik csak hazudo-zástól éltek.

Fölpattant, kirugta a székét maga alól tépte a haját, toporzéskolt a lábával és ordi-tozott:

— Legyen hát háboru! hiszen megkaptam rá az engedelmet és a királyi áldást. Mi közöm nekem a követekhez és bizottsághoz? Semmi esetre sem egyezem most már bele a fegyver-szünetbe.

De végül mégis csak észrevette a követek rémülését és eszébe jutott, hogy ha azok most elmennek, úgy a háboru megkezdődik még té-len, pedig a kozákok télen nem tudják elsan-ezolni magukat és a nyilt mezőn nem tudnak diadalt aratni. Lecsillapodott tehát és vis-zafült a helyére. A f-jét mellére, a karjait a térdjére feszíté és rettenetesen szuszogott. Aztán felkapta a pálinkás kancsót.

— O felsége a királynak egészségére!

— Az egészségére és dicsőségére, orditoz-ták a tisztek.

— Ej, Kisiel, ne orrolj! és ne vedd a szí-vedre azt, amit ittas fővel beszélek. A jósoló asszonyok megmondták nekem, hogy ki fog törni a háboru, — de én várok kora tavaszig, akkor aztán összehívlak a békebizottság és ak-kor kiadom a foglyokat. Azt mondták, hogy be-teg vagy; ígyunk hát a te egészségedre.

— Köszönöm, saporogiai hetman! szölt Kisiel.

— Vendégem vagy, nem felejtkezem meg róla.

A hetman e szavakra ismét elérzékegyedt s a vajda vállára tette a kezét és nagy vörös arcát, sápadt, lesóványodott arcához szoritotta.

A példáját követték a tisztek és szorongat-ták a követek kezét, veregették a vállukat — és így szóltak:

— Majd kora tavaszkor!

A követek keserves kinokat állottak ki. Az arcukba csapódott a parasztnak pálinkától büzös lehellete. A büsske nemcsak urak jobban irítottak a zsiros tenyerek érintésektől, Nem hiányzott a tolokodó kedves-kés sem. Néhá-nyan ndakiáltottak a vajdának:

— Mi szívesen vágjuk le a lengyeleket és te a mi emberünk vagy.

Mások meg így:

— Láthatjátok, urak, azelőtt ütöttetee ben-nünket, most pedig kegyelmet kunyoráltok Há-lál és pusztulás a fehérekhezükte.

Worok hetman, aki azelőtt molnár volt Nesteworben, így kiáltott:

— En vágtam darabokra Csetwetynskit herceget, az uraságomkt.

— Adjátok kt nekünk Jeremiást, — kiabált Jasewski tombolva, — és mi megkegyelmezünk néktek!

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

A magyar bortermelés.

— Fővárosi tudósítónkól.

Budapest, márcz. 28.

A magyar bortermelés felvirágoztatása ügyében nagyfontosságú szövetség alakult ma a fővárosban, mintegy folyományaként a múlt év folyamán Verseczen tartott borászati kongressz-usznak. Célja a magyar bortermelést és bor-kereskedelmet felvirágoztatni és a magyar bort megvédeni a külföldről jövő minden támadások ellen. A nagyjelentőségű intézmény megterem-tője Molnár Akos országgyűlési, képviselő Li fáradhatatlanul igyekezett a verseczi kongressz-azus óta — melynek elnöke volt — a magyar bortermelők érdekeinek szálait összpontosítani és megvetni alapját az egységés védelemnek. Fáradtságát siker koronázta.

A magyar bortermelők és borkereskedők országos szövetsége ma d. u. 3 órakor tartotta meg alakuló közgyűlését a Kereskedelmi Csar-nok díszes helyiségében. A közgyűlésen meg-jelent Darányi Ignác földmívelésügyi minisz-ter is valamint Láng Lajos kereskedelemügyi miniszter képviseletében Pap Viktor min. taná-csos. A hatalmas termetet zsufolásig megtöl-tötték úgy a fővárosi, mint a vidéki borkeres-kedők és bortermelők, ugyszintén megjelentek azon a fővárosban idős érmellékiek, ill-tve székelyhidi választókerület 250 tagu küldöttsége is, mindannyi bortermelő ember, kik tiltakozó feliratokat jöttek átnyújtani a képviselőházhoz a katonai javaslatok ellen.

A közgyűlés Molnár Akos orsz. képvise-lőnek, a szövetség elnökének megnyitójával kez-dődött.

Az országnak — neymond — a borgazda-ságot illetőleg éppen nem kedvezőek az utóbbi évtizedek. A szinte végzettszerű flexera-járvány — majd pedig a kellő óvatosság hiánya arra hivatott vezető köreink részéről — oly csa-pásokat mértek borgazdaságunkra, hogy a ré-

gen még oly híres magyar bor sem volt képes ezen gazdasági ágazatunkon segíteni s ma ott állunk, hogy a magyar földnek szőlő által le-kötött óriási területe nem áll arányban a föld jövedelmezőségének nagy ágával — s családka tévedésbe ejtette a telepítés nagy munkájával oly hangya szorgalommal foglalkozó magyar népet. Eppen így szenved a termeléssel együtt a hazai borkereskedelem is. E két té-nyező a borgazdaságban, termelő és kereskedő karöltve haladó közös munkában lehetséges csak, hogy sikereket érhesen el. Félretelve a látszólagos ellenérdekek felkeltésére irányuló törekvéseket — felfogva és jól megértve egy-mást — termelő és kereskedő együtt kell, hogy munkálkodjék borgazdaságunk felvirágoz-tatásán. Es úgy lón. T. közgyűlés! Hazánk tisztán látó, önzetlen tevékenységű férfiai látva a veszedelmet, a sötét fellegeteket, melyek a ma-gyar borgazdaság egén összetornyosultak — nem csapták össze kezeiket mohamedán mód-jára fejük felett — várva a kikerülhetlen pusztulást, hanem az erős kezek egy-másba téve komoly nagy munkára emelkedett fel a nagy cél kivívására, a magyar bor megmentésére! Az ország déli részén a múlt év őszszel feltűnt egy csillag, mint a napkeleti bölcseneknek a Messiást hirdető üstökös — és arrafelé vette útját a magyar bortermelők és borkereskedők apraja, nagya.

Versecz városa volt az a csillag, a ma-gyar borgazdaság napcsillaga, mert azt hiszem helyesen ítélem meg a jelent s következtetek a jövőre: mikor a verseczi borászati kongresszust forduló pontnak jelzem hazai borgazdaságunk terén. Mi pedig t. közgyűlés, bárhogyan legyen is — létünket — születésünket, mindent a verseczi borászati kongresszusnak köszönünk, azon alapszik, hiszem, hogy biztos bázisunk. En tehát mikor a verseczi borászati kongresszus határozatai alapján megalakult szövetségünk-nek első rendes közgyűlését ezennel megnyitott-nak jelentem ki, örvendek, hogy e helyről üdvözölhetem tisztársaimat. S midőn tisztemet rendelkezésükre bocsájtom s a választást el-rendelem, működésükre a magyarok Istené-nek leg zentebb áldását kérem!

Zugó éljenzés hangzott fel a beszéd után, melynek lecsillapultával megjeztették a válasz-tásokat.

Elnöknek egyhangu lelkesedéssel ismét dr. Molnár Akost választották meg, alelnökké báró Solymossy Lajost, ügyvezető igazgatóvá Molnár Lipótot.

Értéktőzsdé.

Budapest, márcz. 28.

Oszták hitel	—	—	—	—	—	697.—
Magyar hitel	—	—	—	—	—	701.—
Allamvasut	—	—	—	—	—	—
Rimamuranyi	—	—	—	—	—	509.50
Magyar jelzálog	—	—	—	—	—	472.—
Salgótarjáni	—	—	—	—	—	—
Wagon-kölcsön	—	—	—	—	—	—

Határídők.

Budapest, márcz. 28.

Buza októberre	—	—	—	—	—	8.01
Buza áprilisra	—	—	—	—	—	8.98
Tengeri	—	—	—	—	—	5.16
Rozs okt.	—	—	—	—	—	6.58
Zab ápr.	—	—	—	—	—	—
Káposzta, repcze, aug.	—	—	—	—	—	6.96

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1902. márcz. 28-án.

Magyar aranyjárdék 4	—	—	—	—	—	12.45
Magyar koronajárdék	—	—	—	—	—	92.75
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4,1/2	—	—	—	—	—	—
Magyarvasuti kölcsön ezüstben 2,1/2	—	—	—	—	—	—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	—	—	—	—	—	—
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	—	—	—	—	—	99.50
Italmérségi jog megváltási kötvény	—	—	—	—	—	—
Horvath szlavonföldterhermentési kötvény	—	—	—	—	—	99.50
Magyar nyerevény-sorsjegy-kölcsön	—	—	—	—	—	200.—
Tiszszabályozás és szegedi sorsjegyek-kölcsön	—	—	—	—	—	158.75
Oszták járadék papirban	—	—	—	—	—	100.50
Oszták járadék papirban	—	—	—	—	—	10.50
Oszták járadék aranyban	—	—	—	—	—	121.50
Oszták korona járadék	—	—	—	—	—	101.—
Oszták államsorsjegyek	—	—	—	—	—	154.—
Oszták magyar bank részvény	—	—	—	—	—	15.98
Magyar hitelbankrészvény	—	—	—	—	—	747.75

Osztrák hitelintézet részvény	692.75
Párisi vista	95.40
29 frankos arany (Napoleon'dor)	19.07
Németbirodalmi márka	117.05
Londoni vista	239.92
20 márkás arany	28.42

A szerkesztőért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Olesó törlesztéses kölcsönt

közvetit birtokokra, fizetésére katonatiszteknek, közhivatalnokoknak

Beness József, Tata.

214

A serfogyasztási idény közeledtével tisztelettel figyelmeztetjük a n. é. közönséget és elárúsítókat, hogy

212

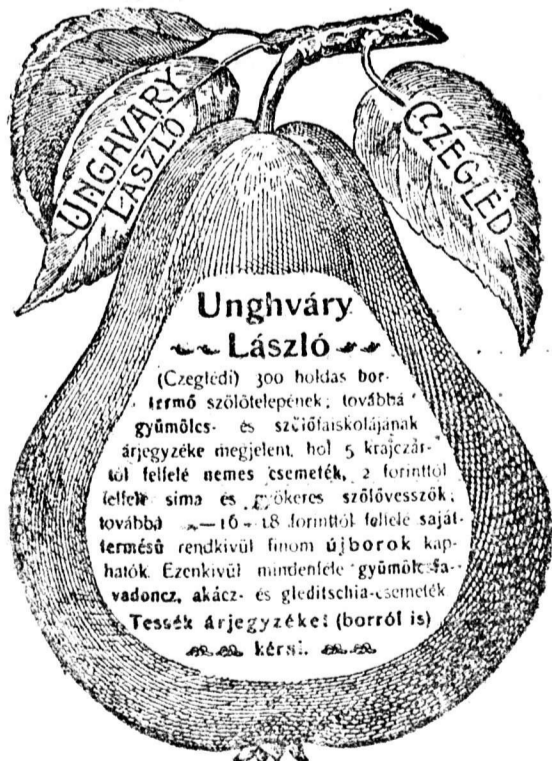
Dréher-féle palaczk-sernek

csak az tekinthető, melynek dugója fenti beégett védjeggyel van ellátva. Ezen figyelmeztetést azért tartjuk szükségesnek, mert folyton tapasztaljuk, hogy monogramunkkal ellátott üvegeinket más gyártmányu serrel is hozzák forgalomba.

BOGNÁR és SZÁNTÓ,
Dréher Antal serfőzdéjének képviselői.

Három magtár

azonnal kiadó a
Biharmegyei kereskedelmi, ipar- és terményhitelbank
Nag. Elek-utcai házában. 306

Unghváry László

(Czegledi) 300 holdas birtom szőlőtelepének, továbbá gyümölcs- és szőlőiskolájának árjegyzéke megjelent, hol 5 krajczártól felfelé nemes csemeték, 2 forinttól felfelé sima és gyökeres szőlővesszők, továbbá 16-18 forinttól felfelé saját termésű rendkívül finom újborok kaphatók. Ezenkívül mindenféle gyümölcs-favadonc, akác- és gleditschia-csemeték Tessék árjegyzéke: (borról is) kérni.

563—1903. T.

Árverési hirdetményi kivonat.

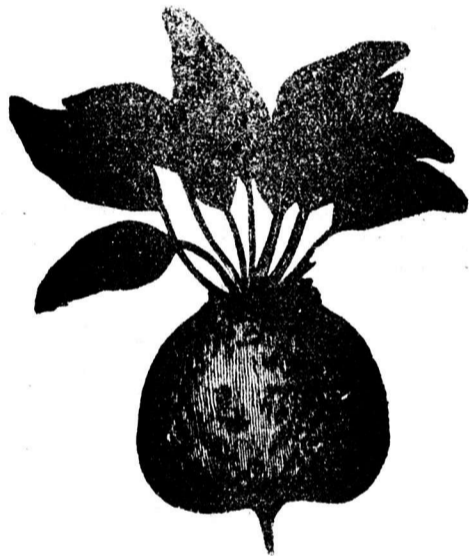
Az élesdi kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Fejér Géza végrehajthatónak Ruzs István végrehajtást szüvevő elleni 315 kor. 26 fillér tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében, a nagy-váradi kir. törvényszék (az élesdi kir. járásbiróság) területén lévő Élesd községben fekvő az élesdi 98. sz. tjkvben A + 1. rsz. a. felvett 41. hrsz. 160. népsz. házra udvar s kerttel 515 korona s az élesdi 328. sz. tjkvben A + 1. sorsz. a. felvett 373. hrsz. szántóföldre 158 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban és pedig minden egyes jószágtestre külön-külön ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1903. évi **április hó 23-ik napján délután 3 órakor** a kir. járásbiróság tkvi osztályánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatul fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becslésének 10 %-át vagyis 51 kor. 50 fillér és 15 kor. 80 fillért készpénzben, vagy az 1881: LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8.§-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t. cz. 170. §-a értelmében bányapénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Élesden, 1903. évi február hó 14. napján. A kir. j. b. mint telekkönyvi hatóságnál.

Kállay,
kir. aljásb rő.

215.

ALAPÍTATOTT: 1850.

ALAPÍTATOTT: 1850.

Van szerencsém a n. é. gazdaközönségnek ajánlanom **legkitűnőbb magvaimat.**

Valódi eredeti kintűtetett

takarmányrépa-fajokat.

Valódi Oberndorfi, kerek, sárga; Mammuth óriás, vörös, Eckendorfi, Olajbogyó; Palaczk alakú, hosszú.

Allamilag vizsgált, arankamentes **francia és magyar luczerna, stíriai vörös lóhere.**

Pázsit díszfű-vegyülék.

Angol perje, muhar, bükköny, paprika-köles, gomborka, len stb.

Különféle gazdasági MAGVAK.

A legjobb konyhakerti **VIRÁGMAGVAK** és **GUMÓK.**
A t. gazdaközönség becses megrendeléseit legnagyobb készséggel várva, maradok kiváló tisztelettel.

Dell'Orto Károly

Nagyvárad, Szent László-tér.

Képes árjegyzéket kívánatra bérmentve küldök. Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan teljesítek. 159

A

Polgári Takaré- és segélyszövetkezet
folyó év elején nyitotta meg

8-ik évtársulatát,

melybe résztvenni óhajtók

e hó végéig mulasztási illeték nélkül vétetnek fel.

Befizetés hetenként 3-szor, u. m.:

Vasárnap d. e. 9—11 óráig

Szerdán d. u. 3—5

Pénteken d. u. 3—5

teljesíthetők.

Jelentkezők mindennap felvételnek a szövetkezet üzlethelyiségében (Kossuth Lajos-u. 4. sz.) 179

Kiadó lakás.

A Kossuth-utcai Mezey-házban a II-ik emeleten egy **6 szobás utcza lakás** f. évi május 1-től kiadó.

Bővebbet a házmesternél. 180.

ÉRTESÍTÉS

Szabó és Hajnal

fűszer-, csemege-, bor-, ásványvíz, vadász- és lisztkereskedéséből

NAGYVÁRAD, FŐ-UTCZA,

(Dr. Grosz-ház)

a Széchenyi szállodával szemben.

Városi és vidéki telefon 251. sz.

Megérkeztek Erfurtból friss, csiraképes **vetemény, virág és gazdasági magvak**, s azokat a legolcsóbb árban árusítjuk. Nagy választék mindennemű **sajtok, halak, finom cukorkák és husvéti tojásokban.**

Különös figyelembe ajánljuk a következő árunkat, melyek minden versenyt felülmúlnak:

Finom háztartási Cuba kávé	1 kilo	1 frt 10 kr.
perkelés	—	—
Cukor, koczka, kimérve	1 kilo	— 60
darabos	1 kilo	— 48
Rizskása, olasz, I.	1 kilo	— 47
II.	1 kilo	— 18
Lencse, szép, nagyszemű	1 kilo	— 14
Köleskása	1 kilo	— 16
Narancs és citrom	6 darab	— 10
Háztartási petróleum	1 liter	— 12
Szalon petróleum	1 liter	— 16
Körösvölgyi bor, 1902. termés	1 l.	— 30
Rislingi bor, 1901. termés	1 l.	— 36

Vidékre 8 krral olcsóbb.
Helybeli megrendelések házhoz, vidéki megrendeléseket pedig a helybeli állomáshoz díjtanul kiszállítjuk.

Tisztelettel

117

SZABÓ és HAJNAL.

A Richter-féle
LINIMENTUM CAPS. COMP.
Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált háziszert, a mely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsölésül alkalmaztatik köszvényűel, csúznál és meghűléseknel.

Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony” védjeggyel és a „Richter” czéggel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható. Főraktár: **Török József, gyógyszerésznél Budapest.**

Richter F. Ad. és társa,
80 sz. és kir. udvari szállítók. Rudolstadt.

Hirdetmény.

A Nagyváradi takarékpénztár, Bihar-megyei kereskedelmi-, ipar- és terményhitelbank, Bihar-megyei takarékpénztár és Gazdasági és iparbank bejegyzett nagyváradi székhelyű ezennel közölni teszik, hogy f. é. február hó 15. napjától kezdődőleg a betéti kamatlábat a következőleg állapították meg:

Az intézetek fizetnek:

1. Egy zárlattól a másik zárlatig heverő tőkék után 4 % -ot. 2. A zárlatközi időben legalább 4 hónapig heverő tőkék után 3 1/2 % -ot. 3. A zárlatközi időben nem teljes 4 hónapig heverő tőkék után 3 % -ot. 4. Olyan tőkék után, melyek az intézetnél legalább 4 hónapig hevernek, de betéti idejük a zárlat által megszakítottik

olyképpen, hogy a zárlat időpontjáig még 4 hó el nem telt:

a zárlat előtti időre 3 % -ot
a zárlat utáni időre 3 1/2 % -ot

A zárlat minden év június hó 30-án és december hó 31-én eszközöltetik és a kamatok a fenti kamatláb szerint tőkésítetnek.

A 10 % os jövedelmi adót a belevő megterhelése nélkül az intézetek fizetik.

Az intézeteknél elhelyezett régi betétekre nézve a most megállapított kamatláb f. é. április hó 1-ső napjától kezdődőleg lép érvénybe.

Nagyváradi takarékpénztár r. t.
Biharm. keresk., ipar- és terményhitelbank r. t.
Biharmegyei takarékpénztár r. t.
Gazdasági és Iparbank r. t.

158.

Dr. Dreiszker vizgyógyintézete

KÓSZEGEN,

Vasmege, vasúti állomás.
Márczius 1-től nyitva.

RENDSZER:

Priesnitz és Kneipp.

Legjobb gyogyeredmények!

Gondos orvosi felügyelet!

Igen jutányos ár!

Prospektus ingyen és bérmentve!

178

Andriska Jenő

RÖVIDÁRU, NŐI- és FÉRFI
SZABÓKELLÉKEK
és DIVATÁRUK RAKTÁRA

NAGYVÁRAD, Szent László-tér 1. szám.

Ajánlja tavaszi újdonságait, u. m.

Hölgyeknek: szalagok, csipkék, ruhadiszek, nap-ernyők, művirágok, harisnyák, zsebkendők, övek, bőrtáskák stb.

Csipke- és tüll-gallérok és boák!!

140

Szabóknak és varrónőknek árendemény.
Pontos kiszolgálás!

**Keztyű és
derékfűző (mieder)**

Uraknak:

Nappali- és háló-ingek, gallérok, kézelők, nyakkendők, nyakkendőttük és inggombok, esőernyők, harisnyák és lábtűk, nadrágtartók, sweatterek, tornaingek, zsebkendők stb.

gyári raktár!

Szabókellékekben nagy választék!
Vidéki megrendelések a leggyorsabban eszközöltetnek.

Rövidáruban újdonságok és célszerű különlegességek.

ALAPITTATOTT: 1883 ban.

TELEFONSZÁM: 465.

Cement-, műkö-, beton- és aszfalt-ipar vállalat.

190

POLLÁK SAMU

Nagyváradi, Kert-utcza 10. sz. || Kolozsvár, Szappan-utcza 6. sz.

Állandóan készít: egyszerű cementlapot, sajtolt diszes mozaiklapot, csatorna-csőveket, lépcsőket, fedlapot, esőviz-folyókát és mindennemű MŰKÖVET, továbbá SZABADALMAZOTT HORNÝOLT FEDÉLCSEREPET, teljesen TÜZBIZTOS szabadalmazott gipsztáblát válaszfalak gyors előállítására.

Elvállal jótállás mellett:

nedves lakások gyökeres szárazzá tételét, mindennemű aszfaltozást, betonozást, terazzo-munkát művészi kivitelben.

Ajánlkozik:

járdák, szökő-kutak, csatornák, diszes fal és keramikaburkolatok, aszfaltparketták stb. elkészítésére.

Költségvetés ingyen és bérmentve.

Polgári Takarékpénztár

részvénytársaság

Nagyváradon.

Teljesen befizetett részvény-
tőke: félmillió korona.

Elfogad betéteket könyvecskére vagy
folyó-számlára.

Leszámitol váltókat.

Kölcsönöket ad jelzálogi biztosíték mel-
lett.

Előleget ad értékpapírokra, beraktáro-
zott terményre.

Vesz és elad tőzsdei árfolyammal bíró
értékpapírokat.

Kölcsönöket nyújt heti visszafizet-
éses alapon.

180

SCHICHT-szappan

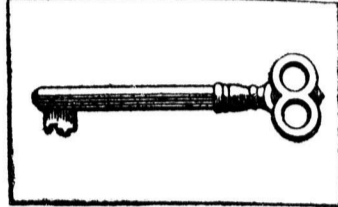
„SZARVAS“

vagy

„KULCS“

Legjobb, legkiadó-
sabb és ezért a
legolcsóbb szap-
pan. Minden káros

hatású vegyítéktől mentes.

➡ ➡ Mindenütt kapható. ➡ ➡

Vásárlásnál ügyelni kell arra, hogy minden darab szappan
„Schicht“ névvel és a fentebbi védjeggyel legyen ellátva.

KECSKEMÉTY ISTVÁN teljesen ujonnan átalakított és berendezett étterme és sörcsarnoka

Nagyváradon, Lukács György-(Kőfaragó)-utca sarkán.

Teke-pálya megnyitás!

Van szerencsém a n. é. közönség és igen tisztelt ven-
dégeim becses tudomására hozni, hogy

teke-pályámat

teljesen ujonnan átalakítottam és azt

ma, vasárnap délután 2 órakor

ünnepélyesen megnyitom,

melyre a teke-pálya kedvelőket tisztelettel meghívom.

Este 5 órakor pedig

Flecken (szenensült) estélyt

rendezek, melyre szíves látogatást kérek.

A zenét egy helybeli jól szervezett cigány-zenekar
szolgáltatja.

A n. é. közönség szíves pártfogását kérve, vagyok
teljes tisztelettel

KECSKEMÉTY ISTVÁN, vendéglős.

Naponta frissen csapolt MÁRCZUSI SÖR, saját termésű, tisztán kezelt

HEGYI BOROK.

ABONNENSEK elfogadtatnak mérsékelt árak mellett.

Társas-ebédek, vacsorák vagy lakomák

étlap szerint vagy megállapított árak mellett elfogadtatnak.

Egyben van szerencsém a vendég-szobáimat ujonnan berendeztem s tisz-
vidéki utazó közönség szíves tántartására különös gon-
figyelmét felhívni, hogy dot fordítok, ugyancsak

szállóhely

és jutányos ár mellett szíves rendelkezésre áll.

Figyelem!

Miután sajátüzretelésű boraimból nagy készletem van, nagyobb
mennyiségben is eladok. 50 litertől kezdve házhoz szállítok és
6% engedményt nyújtok. Viszont elárusítóknak nagyobb kedvezmény.

40 év óta fennálló saját asztalos- és kárpitos-műhely.

Nem gyári, de kizárólag az ország és a külföld elsőrendű műhelyeiből beszerzett fa- és vasbutorok, valamint kárpi-
tozott berendezések nagy választéku raktára

NAGYVÁRAD,
Zöldfa-u. 34. sz.

WALLERSTEIN FERENCZ

Papp György-féle
házban, a volt
Erber helyiségben.

butor nagykereskedése.

1901. májustól áthelyeztetett Zöldfa-u. 34. sz. Sörház-sikátorral szemben.

Elégans háló, ebédlő, uri szoba és szalon berendezések minden kivitelben, stilszerű szilárd, első minőségű anyagból.

Szőnyegek és butorszövetek nagy választékban. | Kárpitozott butoraim saját műhelyemben készülnek.

Lakások kárpitozását, vagyis tapétirozását elvállalom.

Legjobb gyártmányu zongorák, pianinok és tűzmentes vas- és pénzszekrények
kaphatók.

1091. májustól Zöldfa-utca 34. sz.

Sörház-sikátorral szemben.

Javítások gyorsan és pontosan
eszközöltetnek.